

MENETRENDI TÁJÉKOZTATÓ

Mindenszentek és halottak napi megemlékezésekre tekintettel
a 3, 3F villamosvonalon 2020. okt. 30. - nov. 2. között
meghosszabbított üzemidőben és megváltozott menetrend szerint közlekednek járataink.

Írja be a keresendő szöveg

Szeged.hu

Menü

November 2. hétfő, Achilles

- [Rovatok](#)
  - [Szegeden Szeged300 Kék hírek](#)
  - [Ziccer Művház](#)
  - [Túl a városon Színes](#)
- [Képriport](#)
- [Szeged TV](#)
- [Szegedi Tükör](#)
- [Városunkról](#)

- Szegedieknek
  - [E-ügyintézés](#) [E-közgyűlés](#) [Fejlesztéseink](#) [Gépjármű elszállítás](#)
  - [Turistáknak](#)
  - [Látnivalók](#) [Programok](#) [Szálláshelyek](#) [Menetrend](#)
  - [Befektetőknek](#)
  - [Fejlesztési stratégia](#) [Infrastruktúra](#) [Munkaerőpiac](#) [Építési szabályzat](#)
  - [Önkormányzati cégek](#)
  - [IH Rendezvényközpont](#) [Belvárosi Mozi](#) [Szegedi Partfürdő](#) [D2 Szegedi Közlekedési Kft.](#) [Szegedi Környezetgazdálkodási Nkft.](#) [Szeged Tourinform](#) [IKV RITEK Zrt.](#) [Szegedi Víziközmű Működtető és Fejlesztő Zrt.](#) [Szegedi Városkép- és Piac Kft.](#) [Szeged Pólus](#) [Szegedi Sport és Fürdők](#) [Szegedi Vadaspark](#)
- [Archívum](#)
- [Kezdőlap](#)
- [Hírek](#)
- [Szegeden](#)
- Azon az ősön... – Sáráné Lukátsy Sarolta olvasói levele

Megosztás 5 [Szegeden](#) 2020. november 1. 16:11 Forrás: [Szegedi Tükör](#)

Azon az ősön... – Sáráné Lukátsy Sarolta olvasói levele

MENETRENDI TÁJÉKOZTATÓ

Mindenszentek és halottak napi megemlékezésekre tekintettel a 3, 3F villamosvonalon 2020. okt. 30. - nov. 2. között meghosszabbított üzemidőben és megváltozott menetrend szerint közlekednek járataink.

SEGEDI MŰVELŐDÉSI TÁRSASÁG

Harminc fiatal lány egész itélőszék. Harminc fiatal lány, köztük szőkék, borzas hajú barnák, hamvas arcúak, csinosak és még csinosabbak, karcsúak és kissé molettek, de mindegyik nagyon fontos titkokat sugdos. Persze, a hangadók a magabiztosak, köztük a gimnáziumigazgató lánya, a köréje csoportosulók között orvosnak, ügyvédnek a féltett csemetéje. A lemaradók a csöndesek, mint jómagam is, az ötgyermekes pedagógus lánya, aki csak arra jó, hogy súgjon a történelemórán, hogy az orosz házi feladatát többen lemásolhassák, hogy a földszinti ablakon kiadhassa a diáksapkát a mozból, randevúból visszaérkezőknek. És titokzatos pletykákat hoznak, ragyogó arccal áradoznak az ügyeletes mozisztárról, Gérard Philipe-ről, akibe természetesen az egész osztály szerelmes.

De most valami másról szól a híradás: valaki arról suttog, hogy az egyetemen, az Audmaxban nagygyűlés lesz szombaton, és ez nagyon fontos. Többen is körülállják a hírhozót: hol van az az Audmax, hány órákor lesz a gyűlés? Elhatározzuk, hogy ott találkozunk szombaton az Ady téri épület előtt.

Néhányan el is jöttek szombat délután, de már tele volt a lépcsős nagyterem. Ott szorongtunk a folyosón, a lépcsőházban, csak hangszóróból hallottuk a bent történeteket. Egy gombostűt sem lehetett leejteni, annyian voltunk. Ott hallottam életemben először, hogy „Le Rákosival! Vesszen Gerő!”. Döbbenetes hangulat uralkodott a teremben, szinte szikrázott a levegő. A felét sem értettük a beszédeknek, amiket a joghallgatók meg a rektor mondott, de éreztük, hogy valami nagy-nagy esemény előtt állunk. Olyan követeléseket foglaltak pontokba, amelyeket régóta sérelmeztek az egyetemisták (ezt később tudtam meg), és elhatározták, hogy a pesti egyetemek hallgatóival is megbeszéljük. Néhány programpontra mi is megértettünk, mint a marxizmusoktatás fakultatívvá tételét, március 15-e nemzeti ünnepné nyilvánítását és a Kossuth-címer visszaállítását.

Az érettségi évében voltunk, többnyire erős akarattal és nagy buzgalommal készültünk rá, az aktuális hírekről csak a rádióból értesültünk, nem találták még fel a mobiltelefont (vonalas is alig volt) meg a televíziót sem. Ezúton hallottunk a budapesti tüntetésről is, mindig voltak jól értesültek. Másnap már tanítás sem volt a gimnáziumban, de a friss események saájáról saájra terjedtek.

Persze, kíváncsiak voltunk, meg egy kicsit idegesek is, hiszen emlékeztem még a csengőfrászra, melytől édesanyám rettegett. Az is hétpecsétes titok volt, mi hangzott el az ő iskolájában a pártbizottsági ülésen, hogy mennyiért kellett békekölcsönt jegyezni, hogy a második osztályos tankönyvekben le kellett ragasztani Petőfi Füstbe ment terv című versét, mert fölötté ott díszelgett a következő jelmondat: „Előre az ötéves terv túlteljesítéséért!” Eszembe jutott 1953. március 5-e is, amikor lehajtott fejjel – de csöndesen mosolyogva –, némán, állva hallgattuk a nagy generalisszimusz elhunytáról szóló tájékoztatást. Az is rossz emlék volt, hogy karácsonykor a „fenyőfaünnepet” kellett üdvözlőnk az iskolában, mozgalmi dalokat, csasztuskákat énekelve.

Néhány társammal csatlakoztunk a szegedi egyetemistákhoz, figyelemmel követtük a központi egyetemi épület tetején lévő hatalmas vörös csillag leszerelését, és mi is hangosan ordítottunk, mikor a városháza tornyáról lehajították a csillagot. A menet közeledett a színházhoz, ahol javában folyt az előadás. Egyszer csak megjelent az erkélyen egy színész – talán Bicskey Károly –, és elszavalta a Nemzeti dalt. Elementáris erővel hatott a vers, a tömeg diadalittasan mondta a refrént. Valami mozgolódás támadt a bejáratnál, a sötétben, a sokaságban álldogálva nem láttuk, mi történik. Többen suttozták, hogy elkészült... egy kép... egy plakát méretű... egy bekeretezett... egy Kossuth-címer, de többen látták, hogy alóla egy Sztálin-portré kandikált ki. Két erős ember tartotta, úgy vonultak tovább a Kossuth Lajos sugárúton, és közben ütemesen kiabálták, hogy „Kossuth-címert akarunk!” meg azt, hogy „Ha magyar vagy, állj közénk!”

Nem akartam, hogy a nagymamám idegeskedjék miattam – amúgy is megszidott és óvott, hogy ne vegyek részt ilyesmiben –, ezért hazasiettem. Másnap mégis újra ott voltam. Láttam, hogy az emberek a Széchenyi tér felé tartanak, de a Takaréktár utcánál feltorlódott a tömeg. Mi csak az Arany János utca torkolatáig jutottunk, amikor katonai vezényszavak, nem sokkal később lövések zaja hatolt el a fülünkig. Sikoltások, rohanó emberek, majd az egyik emeleti ablakból óvatosan leadtak egy díványt. Messziről láttuk, hogy egy fiatalembert fektetnek rá, aztán lassan elindult az emberáradat. Elterjedt a hír, hogy meglöttek egy fiatal férfit, talán már meg is halt. Bizony mindannyian féltünk, meglegyintett bennünket a halál szele. Nemsokára a hangosbemondón is közzétették a gyülekezési, kijárási tilalmat, így hazatároltunk.

Férfiak másznak fel létrán 1956 októberében a Széchenyi téren a szovjet emlékmű tetejére, hogy lefűrészeljék a vörös csillagot (fotó: a Móra Ferenc Múzeum gyűjteménye; leltári szám: T26526)

Nagymamám nagyon mérges volt, még a kapukulcsot is eldugta. Nem maradt más megoldásom, a rádió híradásait (néha a Szabad Európa adásait is) próbáltam meghallgatni. Hányszor elmondták, hogy „Magyarok, tartsatok ki! Jövünk, segítünk!”. És hittünk benne! Akkor már a vonatok sem jártak, de a testvéreim – akik akkor már Budapesten laktak anyukámmal – egy este, valahogyan teherautón betoppantak. Rémtörténeteket meséltek a pesti eseményekről, az egyetemista nővérem közelről is átélte ezeket. Fülünket a rádióra tapasztottuk, igyekeztünk elcsípní minden hirmorzását, de hamarosan olyan zajt hallottunk, ami elnyomott minden más hangot. A Tisza-parton dübörögtek végig a szovjet tankok, öt utcával arrébb is félelmetes csikorgással, szakadatlan zakatolással – éjjel-nappal. És mind egy irányba mentek, Pest felé.

Két nap múlva hallottuk a rádióból az azóta számtalanszor ismételt, rettenetes bejelentést Nagy Imre szájából: „Ma hajnalban a szovjet csapatok támadást indítottak fővárosunk ellen... Csapataink harcban állnak.” Mindannyiunkat letaglózott a hír, összeomlott minden reményünk.

Villámsújtottan ténferegünk. Megpróbáltam folytatni az érettségi tételek kidolgozását, de nehezen tudtam koncentrálni. Nővérem néha kiment az utcára, bánatában tépkedte a kiragasztott plakátokat. Persze, kijárási tilalom volt, el is kapták a rendőrök, de aztán elengedték. Amint elindultak a vonatok, ők visszautaztak Pestre.

Néhány nap múlva újrakezdődött a tanítás. Kihirdették, hogy az orosz helyett lehet németet tanulni, és kivonják a forgalomból a középiskolai történelemtankönyvet. Egyszer csak belépett az osztályunkba az igazgató. Néma vigyázásban álltunk, amikor összefoglalta a (sajnálatos) eseményeket, rendre intett bennünket, és fölített egy kérdést: megszervezték a Kommunista Ifjúsági Szövetséget (KISZ), ki akar belépni? Egyetlen kéz emelkedett a magasba, a többiek mind gyorsan leültek... Azzal az eggyel azóta sem álltunk szóba. És utána sem léptem be se a KISZ-be, se a pártba. „Jegyes” ember lettem.

Otthon igyekeztem a további érettségi tételeket kidolgozni, és bűfelejtőül olvastam Sienkiewicz csodálatos regényét, de nem jött válasz szorongató kérdésemre: QUO VADIS, DOMINE?

Sáráné Lukátsy Sarolta

Nyitóképünkön: tüntetés a Tisza Szálló előtt 1956. október 25-én. Itt volt az Államvédelmi Hatóság (ÁVH) szegedi központja (fotó: a Móra Ferenc Múzeum gyűjteménye; leltári szám: T26506)

***

Szeged.hu – Minden, ami Szeged! [Tartson velünk a Facebookon is!](#)